

Redaktor naczelny

Dr. ALEKSANDER VOGEL.

Biurowy: ul. Sykstyńska 1. 40. I. piętro

Biurowy administracyjny: ul. Kopernika e. 7

Przedpłać na „Gazetę Narodową“

w Lwowie: na przewoźnym ... miesięcznie 2 kor. 10 h...

GAZETA NARODOWA wychodzi o godzinie 6-tej wieczorem

W kwestyi socjalno-ludowej.

Pod powyższym tytułem zamieściłmy w nr. 50. artykuł z pod najznamnitszego pióra.

Czas podjął z tym artykułem poważną polemikę, a dziś autor pierwszego naszego artykułu przysłał nam ceną swoją odpowiedź:

Lwów 10. marca. Czas w numerze 6-ym zamieścił odpowiedź na mój artykuł w sprawie socjalnej, pomieszczony gościnnie w łamach Gazety Narodowej...

rozbieżnymi kierunkami akcji socjalnej, czy też polityki. Jak mieszaniwy chemiczne, choć z tych samych pierwiastków złożone...

odcieniem w danej zasadzie społecznej, tem samem przedstawiać się nie może jako plus w bilansie myśli i akcji narodowej, czy społecznej...

MAŁY FEJLETON.

Symulanci w wojsku.

Pośród młodzieży wszystkich narodów, obowiązanej do stawiennictwa wojskowego, znajduje się zawsze i wszędzie sporo takich młodzieńców, którzy mają niechęć i odrębność do służby wojskowej...

Asenterowani młodzieńcy albo udają defekt, jakiego nie posiadają, albo wprost uszczadza się cieleśnie, byleby tylko nie usłyszał straszego dlań słowa: „zdany!”...

Przytaczamy kilka przykładów symulacji, jakie zebrał pod czas doświadczeń asenterunkowych. Pewien rekrut, który miał bardzo widoczne oznaki zapalenia oczu, został oddany do szpitala wojskowego...

Inny poborowy miał przez kilka tygodni przed wizytą lekarską i podczas niej „silne kaszle astmiczne”. Wreszcie poczęto go poddawać podczas „kaszlu” silnym prądem zimnej wody i „astma” zupełnie znikła.

Słynny lekarz sztabowy, dr. Percy, opowiada o takim wypadku. Poborowy miał powiekę u prawego oka przewróconą, usta wykrzywione na prawo; spał zawsze zwrócony klatką piersiową do pościeli; prawa rękę miał wywiniętą, a wielki palec wciągnięty do dłoni.

Interesujący wypadek symulacji opisuje lekarz wojskowy, dr. Marshall. Pewien żołnierz udawał wybornie przez całe dwa lata chorego; nie miał władzy w nogach. Sędzono bardzo uważnie, czy „chromy” nie udaje choroby — wszystkie próby i doświadczenia przemawiały za istotną chorobą.

Trafiają się, co prawda nie często, wypadki, że popisowy udaje garbatego. Boisseau opowiada, że pewien taki symulant był w kilku szpitalach i wszędzie skonstatowano jego ułomność. Dopiero prosty eksperyment pewnego sprytnego lekarza zdradził całą tajemnicę.

Bardzo wielu symulantów wywołuje sztucznie rozognienie skóry i wyrzuty na ciele; służą ku temu celowi amoniak i kantaryda. Są znów tacy, którzy udają głuchoniemych; przy pomocy zwierciadeł wykryto podstęp.

Dr. K. B.

Ruch artystyczno-literacki.

* Rozstrzygnięto konkursu dramatycznego wydziału krajowego nastąpiło dziś o 2 popołudniu wobec członków komisji konkursowej. Z 96 nadesłanych prac żadnej nie przyznano pierwszej nagrody 2000 koron, lecz nagrodę tę rozdzielono na dwie części i przyznano sztukom „Maję-zbój” p. Karola Mattauscha i „Lilit” p. Juliusza Germana.

Następne dwie mniejsze nagrody po 500 kor. przyznano sztukom: „Doktor Reudof” pny Michaliny Schwarz i „Z pamiętka pana Seweryna Soplcy” p. Madieja Szukiewicza; pierwsza z tych sztuk pisana jest prozą.

Zaszczytną wzmianką odznaczono 6 następujących sztuk: 1. „Ojcowizna”, sztuka ludowa p. W. Ruklina, 2. „Meloch” Władysława Zaleskiego, 3. „Bagienko” Bolesława Gorczyńskiego, 4. „Credo” Marii Pałkówny, córki wiceprezidenta rady szkolnej dra Pałki, 5. „W mroku” — sztuka górnicza pp. Henryka Zbierchowskiego i Zdzisława Kamińskiego i „Okup” pni Anny z hr. Skarbków Sokółkowskiej.

* Koncert gal. tow. muzycznego, na którym wykonaniem będzie J. S. Bacha Matthäus-Passion, odbędzie się w piątek 11. bm.

Repertuar teatru lwowskiego miejskiego. w piątek „Bros i Psyche” Żuławskiego.

Filharmonia. W piątek i w niedzielę koncert tow. muzycznego. W poniedziałek koncert pianisty Ernesta Dohnaniego.

Repertuar teatru krakowskiego. W piątek „Kopciuszek” Grimma. w sobotę „Anastazy” Orzeszkowej. W niedzielę po poł. „Burza” Szejkipira. W niedzielę wieczór „Anastazy” Orzeszkowej.

nowego zakładu dla obłąkanych, domagając się, by to miało miejsce w zachodniej części kraju. Obaj posłowie na podłożone kwestye odpowiadali obszernie i fachowo, poczem zgromadzeni jednogłośnie uchwalili im votum zaufania.

Z Przemysła donoszą, że uwięziony Andrzej Kaczor, rysownik w technicznym biurze magistratu, aresztowany został skutkiem listu gończego sądu obwodowego w Jasle, jako podejrzany o kradzież, a nie pod zarzutem szpiegostwa.

Władze skarbowe wykryły uprawiane na rozległą skalę przemyślnictwo nafty przez handlarzów nafty Aszera Gittera, M. Honigfelda i F. Hirschfelda. Przechwyconych na gorącym uczynku przemyślników skazano na grzywnę w wysokości 20.000 kor. Grzywnę zabezpieczono na nieruchomości majątku skazanych.

Kronika powszechna.

§ Zajęcia w Pradze. Wczoraj wieczór ponowily się starcia między Czechami a burzami niemieckimi na Przykopcach i na placu św. Wacława.

Z osób, aresztowanych onegdaj za demonstracye w Pradze, tylko 5 osób oddawano do sądu karnego. Inne wypuszczono.

Związek studentów słowiańskich na uniwersytecie w Wiedniu i uchwałił wnieść protest przeciw enuncyacji rektora w sprawie zajęć studentów w Pradze. Protest ten, który będzie doręczony rektorowi i przewodcom wszystkich klubów słowiańskich, występuje w ostrych słowach przeciw znanej enuncyacji wiedeńskiego rektora i powiada, iż studenci słowiańscy nie mając doży własnych uniwersytetów, muszą obstawać przy tem, aby w uniwersytecie wiedeńskim byli zupełnie równouprawnieni.

§ Z państwa „dobrych obyczajów”. Siedemnastoletnią córkę jednego z arystokratów pruskich znalaziono w siódłarni powieszoną; tuż obok na tymże samym haku wisiał zwłoki młodego woźnicy Jahnera, służącego we dworze od lat trzech.

§ Dwugodzinny pojedynek odbył się 6. bm. w Neuilly pod Paryżem między dwoma Włochami. Athosem di San-Malato i Aleksandrem Pini. Spotkanie miało być tajne; mimo tego na miejsce starcia przybyło kilkadziesiąt osób.

§ Wzruszenie wybuchu od kilku dni coraz gwałtowniej; słychać podziemne grzmoty. Wybuchy dotąd nie są niebezpieczne. Młodostwo cudzoziemców przypatruje się temu bądź co bądź piękny widokowi.

§ Santea Dumont zaręczony. Do Morning Leader donoszą z Nowego Jorku, że śmiały aeronauta brazylijski, młody Dumont zaręczył się tymi dniami z panną Lurline Spreckles, córką milionera kalifornijskiego.

§ Ze światła mody. L'Independance belge udziela następujących wskazówek: Suknie szerokie i faldiste. Guziki małe i duże w jak najszerszym zastosowaniu, jako przyozdobienia rękawów, pasków.

Dr. Józef Szytowski zmarł w Gries, przeżywszy lat 41. Pogrzeb odbył się tamże d. 9. bm.

OFIARY.

Ks. J. Rymar w Jasle nadesłał 5 k. dla chorej na gruźlicę Anny W.

Ze stowarzyszeń.

W kasynie miejskim lwowskim w środę 16. bm. przedstawienie amatorskie. Tow. św. Alonzy zawiadoma, że z powodu koncertu tow. muzycznego w piątek, swój poprzednio na ten sam dzień zapowiadany koncert, zmuszone jest odłożyć do pierwszej połowy kwietnia.

— Boję się wydać Maniusię za żonę, bo niewiem co ją czeka w przyszłości? — Co ma czekać? Dzieci, pani dobrodziejo, nie więcej.

Z całego świata.

Paryż 10. marca. Przy przyładku St. Jack zatonał statek francuski „Cambodge”. Stu ludzi utonęło. Na statku znajdowało się dwóch zbrodniarzy, skazanych na deportacyę, oraz 11 żołnierzy. Reszta podróżnych byli to Anamici z drobnymi dziećmi.

Nagy Becherek 10. marca. Jeden z włoskich robotników wysadził za pomocą dynamitu jeden słup budującego się mostu kolejowego nad rzeką Bega. Most cały runął w rzekę, przy czem zginęli; inżynier Linbach z Berlina, jeden technik i jeden robotnik. Czterech robotników jest ciężko rannych.

Bozen 10. marca. O godz. 5. nad ranem dało się uczuć dwukrotnie silne trzęsienie ziemi w odstępach 10-minutowych.

Stan powietrza. Sprawozdanie centralnej stacji meteorologicznej we Wiedniu i austriackich koloni państwowych. Dnia 9. marca. 1904 r. o godzinie 7 rano — Czerniowce —6,2 Tarnopol —, Lwów —0,7, Skole —3,1, Przemysl —, Jarosław —, Tarnobrzeg —, Nowy Zagór —28, Kraków —10, Praga —3,1, Wiedeń —30 Seumering —4,3, Budapest —4,4, Ischl —0,2 Riva —, Triest —11,2, Celazysza.

my do Chodorowa, Julian Iwiński, naczelnik stacyi w Hołoskowie do Skaty w tym samym charakterze; Piotr Pułowski naczelnik stacyi w Skale do Ottyni; Marcin Teuchman z Chodorowa do Kołomyi w charakterze kasyera osobowego. W stały stan spoczynku przeniesiony Marian Rudnicki, asystent w Rohatynie.

W sprawie spadku po śp. ks. Kalikście Ponińskim otrzymujemy następujące pismo: W obec artykułu, zamieszczanego w Kurjerze Lwowskim z 4. bm. i notatek w innych dziennikach, odnoszących się do kamienicy pamiątkowej po Sobieskich w Ryнку we Lwowie, uważam za mój obowiązek, będąc jak najdokładniej ze stosunkami spadkowymi po śp. ks. Kalikście Ponińskim obznajomiony, sprostować a zarazem stwierdzić i zaręczyć, że:

- 1) spadkobiercami po śp. Kalikście Ponińskim, bez pozostawienia ostatniej woli zmarłym, są na podstawie ustawowego dziedziczenia: Hieronim ks. Lubomirski, Wanda ks. Lubomirska i małoletni, po śp. Adamie ks. Lubomirskim pozostałe księżniczki, których opiekunką jest matka, Marya ks. Lubomirska, a współopiekunem Eksk. Dawid Abrahamowicz, 2) że jakkolwiek pertrakacya spadkowa jest w toku, nie tylko dotąd nie było i nie ma żadnego projektu działu masy spadkowej, ale dział ten nawet do sąd pod rozwagę brany być nie mógł; 3) że dotąd nigdy w ogóle nie myślano o sprzedaży tej kamienicy; 4) że stosunki spadkowe w tej chwili są tego rodzaju, iż co do majątku spadkowego a tak samo i co do rzeczony kamienicy w tej chwili w ogóle porozumienie spadkobierców — z przyczyn od nich nie zawisłych — nastąpiłoby nawet nie mogło.

Uważam za mój obowiązek to stwierdzić najpierw dlatego, że fakt ten jest zgodny z prawdą a również i dlatego, że przykrą jest, by poważne dzienniki tak pochopnie mimo, iż mają możność dokładnego poinformowania się, mylnie wiadomości podawały.

Dr. Władysław Cząykowski.

Na wojnę. Oficerowie austr. gener. sztabu, podporucznik Cisierowicz i kapitan hr. Szepetycki, przydzieleni jako wojskowi zastępcy Austrii do sztabu Aleksiejewa, wyjechali wczoraj z Wiednia via Petersburg na Wschód daleki.

Kronika lwowska.

— Z politechniki. Pp. Stefan Baliński, Mieczysław Bączalski, Bolesław Dalbor i Henryk Fedorowski złożyli na politechnice drugi państw. egzamin na wydziale budowy maszyn.

Powezeczne wykłady uniwersyteckie. W piątek, dnia 11. bm. Prof. dr. K. Twardowski: Krótki zarys logiki, część II. Zakład chemiczny uniwersytetu Długosza 8. Początek o godzinie 6. — Prof. dr. M. Smoluchowski: Fizyka kuli ziemskiej. Część III. Meteorologia (z obraz. świetlnymi). Zakład fizyczny uniwersytetu Długosza 8. Początek o godzinie 7 1/2.

Rekolekcyje, urządzone co roku przez tow. św. Salomei, rozpoczyna się 15. bm. we wtorek w kościele św. Mikołaja. Nauka wstępna o 5 popołudniu. Udzielać będzie w tym roku rekolekcyje anany powszechnie kaznodzieja O. Bernarda Lubieńskiego, superior OO. Redemptorystów w Krakowie, w porządku następującym: Rano msza św. o godzinie pół do 10. potem nauka, popołudniu o 5. druga nauka. Zakończenie 19. bm. w dzień św. Józefa Komunii św. generalnej. Wydział zaprasza wszystkie panie, należące do Towarzystwa, jakoteż z poza koła tegoż o wzięcie jak najliczniejszego udziału w ćwiczeniach pobożnych, zwłaszcza, że u nas rzadko ma się sposobność usłyszenia kaznodziei O. Bernarda Lubieńskiego.

W Czytelnicy kobiet (ul. Zielona 4.) w sobotę 12. bm. będzie mówił dr. Eug. Piasecki o higienie wychowania kobiet w Skandynawii. Prelegent odbył w zeszłym roku podróż do Anglii i Skandynawii celem przestudowania tej kwestyi i wykład swój oprze na poczynionych badaniach. Początek wykładu o 6 1/2, wieczór. Goście mile widziani.

Raut. Dnia 19. bm. odbędzie się w salach kasyna miejskiego pod protektoratem marszałka hr. Badeniego raut na dochód technicznego koła T. S. L.

Stachacz akademii weterynaryjnej odbyli wiec, na którym uchwalili domagać się najszybszego wprowadzenia doktoratów weterynaryi, oraz domagać się przedłużenia czasu rozpoczęcia jednorocznej służby wojskowej do 26. roku życia.

Przedstawienie amato. Włodzimierzowa hr. Dzieduszycka zaprosiła w swoim i hr. Tadeuszów Dzieduszyckich imieniu liczne grono gości do swego pałacu przy ulicy Kurkowej na przedstawienie teatralne. Cały wielki świat lwowski zjawił się w gościnnych salach pałacu. Dano trzy jednoaktówki: „Reprezentant domu Müller i Spółka” hr. Koziebrodzkiego, „Debiutantka” Przybylskiego i „Juliusz Cezar” przez Nie-Napoleona III, wierszowana parodia Leopolda hr. Starzeńskiego. Grano świetnie, z wielką werwą i humorem. Oklaskami dzielili się dzielnymi wykonawcy panny: księżniczka Jabłonowska, Urbanska, Chamówna, Brykoczyńska, hrabianka Jądwiaga Borkowska i Iza Maluchowska, i panowie: Stefan Skrzyński, hr. Dzieduszycki, Pogorski, Rudnicki, Szawłowski, Brykoczyński i Radziwiński. Wszyscy ci wykonawcy zagrają po raz wtóry w sobotę w kasynie miejskiem na cele dobroczynne.

Kronika krajowa.

Z Tarnowa donoszą, że oficerowie rezerwy, należący do 24. brygady piechoty (pułki 57 i 20) otrzymali wezwanie, aby byli gotowi do częściowej mobilizacyi.

Selmk relacyj. Dnia 7. bm. odbyło się w Nowym Sączu zgromadzenie wyborców większej własności, na którym składali sprawozdanie posłowie Tadeusz Piłat i Antoni Mars.

Dr. Piłat podniósł wzrastające cyfry budżetu, szczególnie na cele oświaty, komunikacyi i sanitarne, wyrażając nadzieję, że z mniejszą o wiele kwotą figurujące pozycye na rolnictwo, melioracye, oraz uregulowanie rzek i potoków będą mogły być w przyszłości podniesione. Następnie poruszył ważność drenowania, komasacyi i parcelacyi, umniejszającej w tak gwałtowny sposób te centra kultury i postępu rolniczego, jakie reprezentują gospodarstwa folwarczne. Jak szybkim krokiem postępuje znikanie tzw. wielkiej własności, dowodem powiat bocheński, gdzie jest obecnie zaledwie 9 ziemian, do tej kuryi należących. Kwestye przemysłowe i sanitarne omawiał poseł dr. Mars, stwierdzając postęp w obu tych dziedzinach. Przemawiali następnie pp. Dembowski, Moraczewski i Ramult. Wskazywali na ciężki, bezprzykładowy nieurodzaj roku ubiegłego, trudności oraz to większe utrzymanie się przy ziemi, brak dostatecznego poparcia ze strony rządu. Płaci się nieraz podatki od nieposiadanej przestrzeni — bo uszczuplonj przez mniej sumiennego sąsiada, a działalność w tej mierze geometrów rządowych i szukanie z tąmą w rękę o parę kilometrów odległego nieraz punktu stałego dla oznaczenia w ten prymitywny sposób granicy — nazwano wprost humorystyką. Sprawozdanie katastrof odbywa się przy zielonym stoliku, biurowym. W końcu nie obešlo się bez skarg na szkodliwy podatek: podnoszono zwłaszcza niezrozumienie interesu skarbowości, która nie proteguje ruchu przemysłowego, a tem samem nie zachęca do przedsiębiorczości, tak krajowego, jak i obcego kapitału. W formie interpelacyi zapytano posłów o powód upartego odraczania reformy gminnej. Zapytano także o miejsce projektowanej budowy

Kronika.

Lwów dnia 10. marca 1904.

Kalendarzyk.

W piątek 11. marca. Konstancya Wyz. — Gr. kat. Prokopia — Kal. słow. Ludosława. Wschód słońca 6-30, zachód 5-53.

W sobotę 12. marca. Grzegorz Wielk. — Gr. kat. Wasyliya — Kal. słow. Swatosza. Wschód słońca 6-28, zachód 5-54.

W niedzielę 13. marca. Rozyny. — Gr. kat. Wasyliya. — Kal. słow. Nicodimowa. Wschód słońca 6-25, zachód 5-56.

— Dyrektor poczt. Jan Seferowicz, wyjechał w sprawach urzędowych do Wiednia. Kierownictwo dyrekcji poczt objął rada dworu, Emil Gaberle.

— Odznaczenie. Cesarz nadał pensyonowanemu starszemu nauczycielowi w Korolówce, Janowi Żolnierzowi, srebrny krzyż zastęgi.

— Z kolei państwowych. Józef Orłowicz, asystent w Ottyni, zamianowany naczelnikiem stacyi w Hołoskowie. Przeniesieni: Karol Orthner, adiunkt z Chodorowa do Doliny, K. Szefer adiunkt z Kołomyi do Chodorowa.

